

ארון בגדים פשוט בעל שתי דלתות וארגז מצעים ששימש גם כשידה, בימים ההם ריהוט בהחלט מספק, לא רק לחדר קיבוצי.

היה עלינו להגיע למחסן אשדות-יעקב שבעיר התחתית בחיפה, לא הרחק מהנמל, ומשם משאית המשק אמורה הייתה לקחת אותנו עם מטענו. בנהרייה מצאתי בעל טנדר, ספק סיגריות ומכולת לקנטינות של הצבא בסביבה. הוא הבטיח להביאני בחינם לחיפה. פניו מועדות, בלאו הכי, ישר עד למחסן. אלא שבדרך, עליו לבקר אצל הלכותות שלו, לרבות בשדה התעופה הצבאי הבריטי בעכו. אדרבא, הזדמנות לראות משהו מהמאמץ המלחמתי הגדול.

העמסנו את חפצנו המעטים ביום אוגוסט לווהט. הארון והשידה עטופים שמיכות. נני נסעה לחיפה באוטובוס. לא היה מקום לשניים ליד הנהג. בין עכו לנהרייה מרחק כמה ק"מ בלבד והכניסה לשדה התעופה לא הייתה רחוקה מהכביש הראשי. בכניסה הזקיף נפנף לנו לעבור, ללא בדיקת ניירות, ללא שאלות. ה"קנטינה" הייתה פחון רעוע, בגודל של קיוסק. בעל הטנדר לקח את החבילות שלו ונכנס פנימה. הייתה לי שהות להסתכל על הנעשה בחוץ. והיה מה לראות. סמוך למסלול ההמראה היחיד, עמדו כשמונה או עשרה מפציצים כבדים מדגם Liberator בעלי ארבעה מנועים. סביב כל מטוס, בחצי גורן, עמדו חביות דלק, פצצות וארגזי תחמושת. דלתות המטוסים פתוחות - הכל מוכן להמראה. בכל השטח לא נראה כלל איש מבוגר - שומר או מכונאי. לעומת זאת, היה השטח הומה בילדים ערביים, שהסתובבו בחופשיות בכל מקום, טיפסו על המטוסים ושיחקו בהגיים, רכבו על הפצצות וקפצו מארגזי התחמושת. איפה עוד בכל העולם אפשר היה למצוא גן שעשועים כזה לילדים, ללא כל השגחה והגבלה. גפרור אחד ואפשר היה להעיף את כל שדה התעופה השמימיה, וספק קל מתגנב ללבך, באשר לכוח הרצון והעמידה הבריטיים, מול צבא רומל במדבר המערבי. רומל כבש את טוברוק והתכוון להתקדם לקראת אלכסנדריה, וכל הסימנים העידו על כך, שהאנגלים לא התכוונו להחזיק בארץ ישראל במקרה של אבדן מצרים. כל ההרגעה, שאוקינלק הבריטי יכול היה לתת לעיתונות, אחרי נפילת טוברוק, הייתה מנוסחת במשפט המפורסם עד היום: "המצב הוא רציני, אך לא קטסטרופלי".

משאית עמוסת אספקה לבהמות חיכתה לנו בחיפה. שמנו את הרהיטים שלנו למעלה, על שקי הכוסבה, נני התיישבה לצידו של הנהג, סיומקה שמו, ואני טיפסתי למעלה. לעמק הירדן אפשר היה להגיע אז משני כיוונים: דרך עמק יזרעאל או דרך כפר ח'טיים וכפר תבור. אני אהבתי יותר דרך זו; הירידה לטבריה עם מראה ים הכינרת בכל הדרם, אחד הנופים המרהיבים ביותר. משני עברי כביש צמח-גשר השתרעו משקי עמק הירדן, הדגניות, בית-זרע ואפיקים וממול שער-הגולן, מסדה ואשדות-יעקב. כמה מאות מטרים מהכביש הראשי נפתח שער המשק; כביש הגישה נמשך ישר כציר מרכזי נטוע עצי פיקוס גדולים אל תוך המחנה. בצד, סמוך לשער, המבנים המשקיים - אסם ורפתות, לולים ובתי המלאכה - ומנגד - חדר האוכל, בתי הילדים ומגורי חברים שחלקם בנויים בתוך גנים מרהיבים, מוקפים דשא רחב. אך שטח מגורים גדול, צריפים מצופים נייר זפת שחור ושורה של סוכות מחצלאות, השתרע דווקא סמוך לאזור המשקי, קרוב למסגרייה ובית הקירור.

כמגורים ניתנה לנו סוכת מחצלות מרווחת, לפחות 4X4, עם תקרה וקירות ממחצלות כפולות וגג פח. הכנסנו את חפצינו - הארון, השידה, המיטה הכפולה ושולחן עגול קטן עם שני השרפרפים - והיה לנו חדר ממש, ועוד אחרי שגילינו שקע חשמלי עבור הקומקום. לפחות אין צורך במנורת נפט. פרשנו את הכילה החדשה מעל המיטה, חפץ שאין בילתו בעמק הירדן.

אשדות-יעקב הוקמה בשנות השלושים, על אדמות דלהמיה. הקרקעות נרכשו ע"י פיק"א, המוסד המיישב של הברון רוטשילד. זה גרם למשק, במרוצת הזמן, לקשיים מסויימים בהשגת תקציב התיישבותי, עד שביום מן הימים העניין סודר, בדרך כלשהי, בין פיק"א וקרן היסוד; המתעניינים בפרטים ימצאו לבטח תשובה לסוגיה זו בספרי תולדות הציונות. הקבוצה שעלתה על אדמות דלהמיה החזיקה, במשך כמה שנים, את "גשר", נקודה בסמוך למעבר הגבול לעבר-הירדן, מול נהריים. שם הקים רוטנברג את תחנת הכוח ההידרו-אלקטרית, שניזונה מהירדן, תוך ניצול תנאים טופוגרפיים מקומיים. אנשי גשר היו